Journal of Academic Surindra Rajabhat : Vol. 4 No. 1 (2026) : January-April : Article ID: e3527
วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ : ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (2569) : มกราคม-เมษายน ISSN 2822-0870 (Print) ISSN 2822-0889 (Online)

องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3

พิชาพัทธ์ นามวงษา[1*], นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์[2], และ พนา จินดาศรี[3]

Phichapat Namwongsa[1*], Nawaratwadee Chinakarawat[2], and Phana Jindasri[3]

[1-3]สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Master of Educational Administrstion, Faculty of Education, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Phichapat1306@gmail.com

DOI : 10.65205/jasrru.2026.e3527

Received : March 17, 2026; **Revised :** April 17, 2026; **Accepted :** April 18, 2026

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา จากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 218 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบวิธีการเลือกแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.28) 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.27) 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .607 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และ4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ร้อยละ 56.30

$$\hat{Y} = 2.421 + .113X_1 + .111X_5 + .113X_3 + .076X_4 + .066X_2$$

และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Z}_y = .224Z_{X_1} + .227Z_{X_5} + .200Z_{X_3} + .157Z_{X_4} + .147Z_{X_2}$$

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิผล, ผู้บริหารสถานศึกษา

Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

Abstract

The purposes of this research were: 1) to investigate the level of strategic leadership of school administrators; 2) to examine the level of school effectiveness; 3) to explore the relationship between the strategic leadership of school administrators and school effectiveness; and 4) to develop a predictive equation for school effectiveness based on the strategic leadership of school administrators under the Primary Educational Service Area Office 3, Surin Province. The sample group consisted of 218 participants, including school administrators and teachers, obtained through stratified random sampling based on school size, followed by simple random sampling via a lottery method. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using mean, percentage, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows 1) The overall level of strategic leadership of school administrators was at a high level. 2) The overall level of school effectiveness was at a high level. 3) There was a statistically significant positive relationship between the strategic leadership of school administrators and school effectiveness at the .01 level, with a correlation coefficient of (r) = .607 indicating a moderate relationship. 4) The strategic leadership of school administrators significantly affected school effectiveness at the .01 level. All components of strategic leadership collectively predicted the effectiveness of schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 at 56.30%

$$\hat{Y} = 2.421 + .113X_1 + .111X_5 + .113X_3 + .076X_4 + .066X_2$$

Standard score equation

$$\hat{Z}_y = .224Z_{X_1} + .227Z_{X_5} + .200Z_{X_3} + .157Z_{X_4} + .147Z_{X_2}$$

Keywords : Strategic Leadership, Effectiveness, School Administrator

บทนำ (Introduction)

ระบบการศึกษาในปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อรูปแบบการเรียนรู้และการจัดการศึกษา (Trilling and Fadel, 2009) สำหรับประเทศไทย ปัญหาความเหลื่อมล้ำและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยังต่ำกว่ามาตรฐานสากลยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, 2567) ด้วยเหตุนี้ ประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญ ซึ่งไม่เพียงสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังรวมถึงความสามารถในการปรับตัวและการบรรลุเป้าหมายขององค์การ (Mott, 1972) โดยมีภาวะผู้นำเป็นกลไกหลักในการกำหนดทิศทางและคุณภาพการบริหารจัดการ (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2559)

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นแนวคิดสมัยใหม่ที่ผสมผสานการคิดเชิงระบบ วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลงเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน (Senge, 1990) ผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงเป้าหมายทางการศึกษาสู่การปฏิบัติจริง (Rowe, 2001) และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Ireland & Hitt, 1999)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในหลายมิติ งานวิจัยในประเทศพบว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สูงสามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อศักยภาพของครูและคุณภาพของโรงเรียน (Liswati, R., Purwanto, A., & Suyatno. 2023)

สภาพปัญหาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ยังพบว่าผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศในทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, 2567) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายอย่างมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา จากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ภาวะผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกหลักที่กำหนดทิศทางและคุณภาพของการบริหารการศึกษา ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการมองว่าผู้นำเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะพิเศษ ไปสู่การมองภาวะผู้นำในฐานะพฤติกรรม กระบวนการ และแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงองค์การ การมีผู้นำเชิงกลยุทธ์ทำให้โรงเรียนมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนสร้างบรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Ireland & Hitt, 1999) และมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (Senge, 1990) ในบริบทไทย ภาวะผู้นำลักษณะนี้สะท้อนถึงความสามารถของผู้นำทางการศึกษาที่ต้องคิดเชิงกลยุทธ์และบริหารจัดการเชิงระบบเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2561)

Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

รวมทั้งถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศและประสิทธิผลสูงสุดขององค์กร (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2559)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงความสามารถของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน และการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (Scheerens, 2000) แนวคิดเรื่องประสิทธิผลของสถานศึกษาไม่ได้หมายถึงเพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น ยังครอบคลุมถึงบรรยากาศองค์การ วัฒนธรรมการทำงาน และความสามารถในการสร้างคุณค่าแก่ผู้เรียนและชุมชนโดยรอบ (Sammons, 2007) ในบริบทไทย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ., 2563) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ชี้ชัดว่าคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการสอน และคุณภาพการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบหลักที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวม ดังนั้นประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นทั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาในยุคใหม่ ที่ผู้บริหาร ครู และหน่วยงานต้นสังกัดต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง

งานวิจัยและแนวคิดทางวิชาการหลายประการชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยงานวิจัยของ กมล โสวาปี (2556) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความมีประสิทธิผลของโรงเรียนในหลายด้าน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนาศักยภาพครู และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

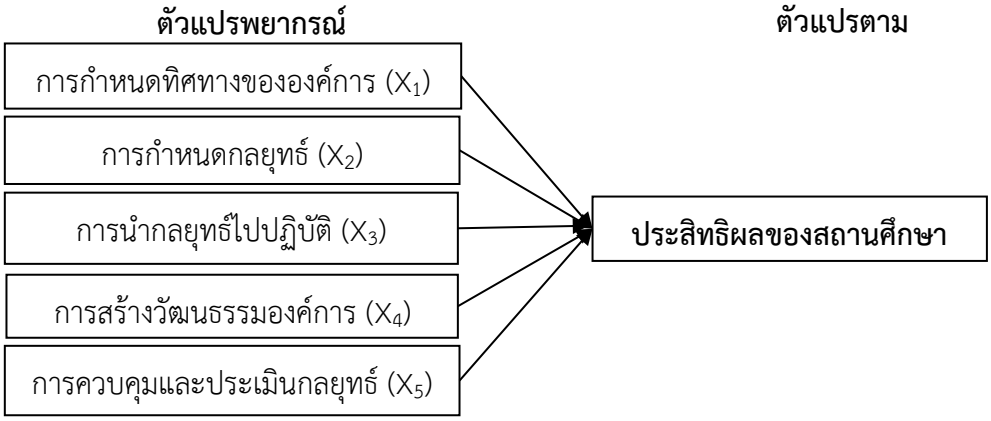
กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ ณษฐ์ ชาญประเสริฐ (2555), ชัยวัฒน์ วิไลลักษณ์ (2557), วิโรจน์ สารรัตนะ (2557), วรวิทย์ กฤษฎาภินิหาร (2558), สมชาย ภคภาสน์วิทย์ (2563), จิติมา วรรณศรี (2564), สิทธิพันธ์ พูนเอียด (2564), Dubrin (2007), Hill and Jones (2008), Ireland and Hitt (2011), Bungay (2011) และ Kraaijenbrink (2024) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทางขององค์การ 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การสร้างวัฒนธรรมองค์การ และ 5) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

ประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ ชินภัทร ภูมิรัตน (2550), ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560), สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2563), Mott (1972), Edmonds (1979), Murphy and Hallinger (1985), Sergiovanni (1991), Cheng (1996), Hanson (1996), Ornstein (1996), Senge (1996), Scheerens and Bosker (1997), Mortimore (2000)และ Hoy and Miskel (2008) ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) บรรยากาศองค์การ 3) การพัฒนาบุคลากร 4) การจัดการเรียนรู้ 5) ความสามารถในการแก้ปัญหา และ 6) การบริหารจัดการในสถานศึกษา

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 305 คนและครูผู้สอน 2,715 คน รวม 3,020 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 197 คน รวม 218 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Green (1991) สำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จากนั้นสุ่มอย่างง่ายภายในแต่ละชั้นด้วยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน โดยกำหนดสัดส่วนตามจำนวนสถานศึกษาจริงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้โรงเรียนตัวอย่าง 33 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก 9 โรงเรียน ขนาดกลาง 21 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตามสัดส่วนรวมทั้งสิ้น 218 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม พร้อมกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปร จากนั้นนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Item–Total Correlation) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีค่า .441–.763 และประสิทธิผลของสถานศึกษามีค่า .460–.836 และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีค่า .947 และประสิทธิผลของสถานศึกษามีค่า .957

Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตอบแบบสอบถามผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ Google Forms ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 218 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4) วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวม

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ	4.41	.75	มาก
2	ด้านการกำหนดกลยุทธ์	4.45	.46	มาก
3	ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.55	.42	มากที่สุด
4	ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การ	4.47	.49	มาก
5	ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์	4.37	.49	มาก
	รวม	**4.50**	**.28**	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.42) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ($\overline{X}$ = 4.37, S.D. = 0.49)

2. วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวม

ด้านที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.49	.40	มาก
2	ด้านบรรยากาศองค์การ	4.39	.44	มาก
3	ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.51	.41	มากที่สุด
4	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.68	.37	มากที่สุด
5	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.62	.39	มากที่สุด
6	ด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษา	4.62	.39	มากที่สุด
	รวม	**4.55**	**.27**	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.68, S.D. = 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบรรยากาศองค์การ ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = 0.44)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_{total}	Y_{total}
X_1	1						
X_2	.632**	1					
X_3	.482**	.498**	1				
X_4	.591**	.538**	.539**	1			
X_5	.574**	.548**	.506**	.610**	1		
X_{total}	.676**	.669**	.799**	.729**	.700**	1	
Y_{total}	.623**	.577**	.570**	.604**	.622**	.607**	1

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.607 อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กันภายในองค์ประกอบทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .482 - .632 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ (X_1) (r = . 623) ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (X_5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การ (X_4) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (X_2) และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_3)

4. ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig.	Tolerance	VIF
	b	SE_b	β				
(Constant)	2.421	.134		18.121	.000		
X_1	.113	.033	.224	3.427	.001	.484	2.065
X_5	.111	.031	.227	3.604	.000	.519	1.928
X_3	.113	.033	.200	3.466	.001	.621	1.611
X_4	.076	.031	.157	2.440	.016	.497	2.011
X_2	.006	.033	.147	2.007	.046	.518	1.932

จากตารางที่ 4 พบว่าพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ (X_1) ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (X_5) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การ (X_4) และด้านการกำหนดกลยุทธ์ (X_2) โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (β = .227) รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ (β = .224) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (β = .200) ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การ (β = .157) และด้านการกำหนดกลยุทธ์ (β = .139) ตามลำดับ ทั้งนี้สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานเพื่อใช้ทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.421 + .113X_1 + .111X_5 + .113X_3 + .076X_4 + .066X_2$$

และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Z}_y = .224Z_{X_1} + .227Z_{X_5} + .200Z_{X_3} + .157Z_{X_4} + .147Z_{X_2}$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50, S.D. = 0.28) ทั้งนี้เนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้นำบูรณาการทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์และการวางแผน โดยอาศัยการวิเคราะห์บริบทองค์การในภาพรวมควบคู่ไปกับการคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต นอกจากนี้ความสามารถในการตัดสินใจที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ ยังเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ผู้นำสามารถสร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศแห่งการสร้างสรรค์นวัตกรรมภายในสถานศึกษา การรักษาปฏิสัมพันธ์อันดีภายในองค์กรไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่

Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

เข้มแข็ง แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและธำรงไว้ซึ่งประสิทธิผลของการดำเนินงาน จึงส่งผลให้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hitt Ireland & Hoskisson (2007) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ผู้นำต้องใช้ความสามารถในการคาดการณ์และสร้างวิสัยทัศน์เพื่อกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ พร้อมกับการบริหารจัดการทรัพยากรในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและนำพาองค์การไปสู่เป้าหมายภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรายด้านพบว่าด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.42) และอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิราพร ดีบุญมี (2556) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครขอนแกน มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ดังนี้ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านวัฒนธรรมขององค์การ

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.27) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิผลของสถานศึกษาคือความสามารถของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียน การสร้างความพึงพอใจและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปรับตัวและพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงภายใต้การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารสามารถถ่ายทอดทัศนวิสัยและแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในด้านการจัดการเรียนรู้อันเป็นพันธกิจหลักได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีทิศทางและตอบสนองต่อตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา นอกจากนี้ สมรรถนะของผู้นำในการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อตัดสินใจแก้ไขปัญหาภายในองค์กรและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างชาญฉลาดยังช่วยลดอุปสรรคและเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ตลอดจนการสร้างบรรยากาศภายในองค์การที่เกื้อหนุนต่อการทำงานร่วมกัน ประสิทธิผลที่เกิดขึ้นในภาพรวมจึงเป็นผลลัพธ์จากการประสานพลังระหว่างการวางแผนกลยุทธ์กับการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Miskel (2008) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึงการที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พัฒนาให้นักเรียนมีเจตคติทางบวก สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก พร้อมทั้งแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้สำเร็จลุลวงเป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพวรรณ พรมกอง (2558) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึงการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาทั้งระบบ โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการมองประสิทธิผลในภาพรวมทั้งระบบ

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านการบริหารจัดการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ อยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านบรรยากาศองค์การ และด้านคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณาภรณ์ พุฒชงค์ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .607 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่สูง เช่น ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์การ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ก็จะส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาสูง ทั้งในด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านบรรยากาศองค์การ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และด้านการบริหารจัดการ และหากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์น้อย ประสิทธิผลของสถานศึกษาก็จะน้อยไปด้วย เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย พวงพิลา (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ร้อยละ 56.30 โดยการกำหนดทิศทางขององค์การ มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด รองลงมาคือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการสร้างวัฒนธรรม และด้านการกำหนดกลยุทธ์ ตามลำดับ เนื่องมาจาก การกำหนดทิศทางขององค์การ เป็นความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน ถือเป็นจุดเริ่มต้นเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการกำหนดทิศทางที่แม่นยำและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ จะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความเข้าใจร่วมกัน ลดความซับซ้อนในการปฏิบัติงาน และสามารถมุ่งเน้นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไปสู่เป้าหมายหลัก คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ DuBrin (2010) ที่กล่าวว่าการกำหนดทิศทางขององค์กรนั้น คุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้นำองค์การ คือ ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง การคิดเชิงกลยุทธ์นั้นต้องอาศัยทักษะด้านความเข้าใจที่เกิดขึ้นในระดับสูง เช่น ความสามารถในการคิดเชิงมโนภาพในการซึมซับและรับรู้แนวโน้มของสิ่งต่าง ๆ จำนวนมากได้อย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการสรุปข้อมูลต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ นอกจากนี้ควรมีความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ เข้ามากำหนดกลยุทธ์ ในขณะเดียวกันจะต้องมีการคิดเชิงปฏิวัติหรือแนวคิดที่แหวก

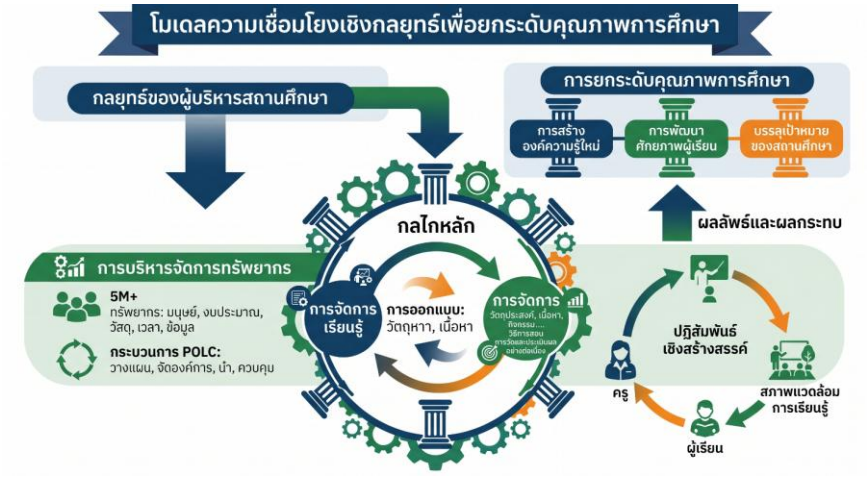
Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

แนว ซึ่งเป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับคำว่า การสร้างสรรค์อนาคตใหม่ที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นสภาพขององค์การที่ต้องการจะเป็นอนาคตหรือเป้าหมายที่มีลักษณะกว้าง ๆ ซึ่งเป็นความต้องการในอนาคต ตลอดจนการกำหนดหรือทบทวนทิศทางในเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ภารกิจขององค์การ วัตถุประสงค์ หลักหรือวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ เพื่อให้ทราบทิศทาง ภาระงาน และเป้าหมายที่องค์การต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส เจริญรัตน์ (2567) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้ร้อยละ 72.90 โดยด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านกระบวนการคิดในระดับสูง ตามลำดับ

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และพบความรู้ใหม่ที่สำคัญว่า ด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เป็นกลไกหลักที่เชื่อมโยงการกำหนดกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรอย่างเป็นระบบ ทั้งทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ วัสดุ เวลา และข้อมูล ผ่านกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ควบคู่กับการกำกับและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการกำหนดวัตถุประสงค์ การคัดเลือกเนื้อหา การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม และการวัดประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อันนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิผลในเชิงคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นแผนภูมิภาพ ดังนี้

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

ภาพที่ 2 โมเดลความเชื่อมโยงเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ การวางแผนเชิงรุก และการรายงานผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการที่แท้จริงของแต่ละสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพองค์กร โดยมุ่งเน้นความสำคัญในด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ และกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่แม่นยำ นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะการมอบหมายภาระงานให้แก่ครูผู้สอนตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพและสมรรถนะรายบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและสอดรับกับตัวชี้วัดความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภายใน โดยจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำข้อมูลที่ได้รับจากการประเมิน มาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพงานเชิงบูรณาการ เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบชี้นำ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบสัมฤทธิผลและภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ที่อาจส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลการบริหารสถานศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินงานของสถานศึกษาและเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการวางแผนและการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อศึกษาความแตกต่างของบริบทในการบริหารจัดการที่อาจส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

กรรณาภรณ์ พุฒชงค์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].

จิติมา วรรณศรี. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารองค์การยุคใหม่.* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชัยวัฒน์ วิไลลักษณ์. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชินภัทร ภูมิรัตน. (2550). *การบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน.* โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณษฐ์ ชาญประเสริฐ. (2555). *แนวทางการใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].

ทิพวรรณ พรมกอง. (2558). *ประสิทธิผลของโรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลอุบลราชธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2561). *การบริหารการศึกษาเชิงกลยุทธ์.* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา. *วารสารวิชาการทางการศึกษา, 20*(2), 45–60.

วิทย์ กฤษฎาภินิหาร. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กรณีศึกษาองค์กรชั้นนำ.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทวัส เจริญรัตน์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์, 52*(3), 101–120.

วิราพร ดีบุญมี. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น].

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและนานาทัศนะร่วมสมัยปัจจุบัน.* ทิพย์วิสุทธ์.

วุฒิชัย พวงพิลา. (2566). ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].

สมชาย ภคภาสน์วิทย์. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จขององค์กรยุคใหม่.* ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2568.* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2563). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่.* สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สิทธิพันธ์ พูนเอียด. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการเปลี่ยนแปลง. *วารสารการบริหารการศึกษา, 17*(2), 45–56.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21.* มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

Bungay, S. (2011). The art of action: How leaders close the gaps between plans, actions and results. Nicholas Brealey.

Cheng, Y. C. (1996). School effectiveness and school-based management: A mechanism for development. Falmer Press.

DuBrin, A. J. (2007). Leadership: Research findings, practice, and skills (5th ed.). Houghton Mifflin.

DuBrin, A. J. (2010). Principles of leadership. Nelson Education.

Edmonds, R. (1979). Effective schools for the urban poor. *Educational Leadership, 37*(1), 15–24.

Hill, C. L., & Jones, G. R. (2008). Essentials of strategic management. Houghton Mifflin.

Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2007). Strategic management: Competitiveness and globalization: Concepts and cases (7th ed.). Thomson South-Western.

Hoy, A. W., & Miskel, C. G. (2008). Educational administration: Theory, research, and practice. McGraw-Hill.

Ireland, R. D., & Hitt, M. A. (1999). Achieving and maintaining strategic competitiveness in the 21st century: The role of strategic leadership. *Academy of Management Executive, 13*(1), 43–57.

Ireland, R. D., & Hitt, M. A. (2011). The essence of strategic leadership: Managing human and social capital. *Journal of Leadership & Organizational Studies, 18*(1), 3–14.

Kraaijenbrink, J. (2024). The strategic leadership playbook (Vol. 1). Effectual Strategy Press.

Liswati, R., Purwanto, A., & Suyatno. (2023). The effect of strategic leadership on learning quality and educational achievement in Indonesian senior high schools. International Journal of Social Science and Education Research.

Hanson, M. E. (1996). Educational administration and organizational behavior (4th ed.). Allyn & Bacon.

Mortimore, P. (2000). Globalization, effectiveness and improvement. In C. Gray, D. Reynolds, & C. Wilcox (Eds.), The international handbook of school effectiveness research (pp. 123–140). Falmer Press.

Mott, P. E. (1972). The characteristics of effective organizations. Harper & Row.

Murphy, J., & Hallinger, P. (1985). Effective schools: Misconceptions, analysis, and directions. Educational Leadership, 42(7).

Ornstein, A. C. (1996). Strategies for effective teaching. McGraw-Hill.

Rowe, W. G. (2001). Creating strategic value: Strategic leadership by managing strategic versus tactical controls. Academy of Management Executive, 15(1), 81–94.

Scheerens, J., & Bosker, R. J. (1997). The foundations of educational effectiveness. Elsevier Science.

Citation : Namwongsa, P., Chinacarawat, N., & Jindasri, P. (2026). The The Components of Strategic leadership of school Administrators affecting School Effectiveness under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of Academic Surindra Rajabhat, 4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527

Senge, P. M. (1990). The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. Doubleday.

Sergiovanni, T. J., & Starratt, R. J. (1988). Supervision: Human perspectives. McGraw-Hill.

Trilling, B., & Fadel, C. (2009). 21st century skills: Learning for life in our times. Jossey-Bass.

Citation : พิชาพัทธ์ นามวงษา, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ พนา จินดาศรี. (2569). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ*, *4*(1), e3527. https://doi.org/10.65205/jasrru.2026.e3527